

Rekisteritutkimuksen tukikeskuksen johtoryhmän kokous Pöytäkirja

Aika: 31.3.2011 klo 12.30-14.30
Paikka: THL, Lintulahdenkuja 4, 1. krs, Maa-Artisokka,
Läsnä: Päivi Leino-Arjas, TTL, pj
Markku Heliövaara, THL
Päivi Hämäläinen, THL (1-5, 7-8.1)
Ulla Hämäläinen, Kela
Hilkka Riihimäki
Johanna Seppänen, TTL
Katariina Peltonen, ReTKi
Irma-Leena Notkola, ReTKi
Marianne Johnson, ReTKi, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Päivi Leino-Arjas avasi kokouksen kello 12.33.

2. Esityslistan hyväksyminen

Irma-Leena Notkola ehdotti, että kohta 6, ”etäkäyttöhankkeen tilannekatsaus”, käsitellään kokouksen lopussa. Muutosehdotus hyväksyttiin. Muilta osin esityslista hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin. Tiedusteltiin, millainen tilanne pöytäkirjassa mainitulla ReTKin väitöskirjaselvityksellä on. Selvitys viedään lähiaikoina ReTKin verkkosivuille.

4. Vuoden 2011 puheenjohtajan valinta

ReTKin johtosäännön mukaan puheenjohtajuus kiertää rahoittajaorganisaatioiden kesken vuosittain. THL:n edustaja toimii puheenjohtajana joka toinen vuosi ja välivuosina vuorottelevat TTL ja Kela. Vuonna 2011 on THL:n vuoro. THL:n edustajaa Markku Heliövaaraa ehdotettiin puheenjohtajan tehtävään. Markku suostui, mutta Markun ehdotuksesta sovittiin, että hän aloittaa puheenjohtajana vasta seuraavassa kokouksessa.

5. Toiminta- ja talouskatsaus

Toiminta- ja talousasiat kaudelta 14.12.10 – 31.3.11 käytiin läpi kokouksessa jaetun liitteen mukaisesti. Toiminnan painopiste on ollut MIDRAS-hankkeessa. Hanke on loppusuoralla ja siinä on valmisteltu ja viimeistelty loppuraporttia. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui raportointijaksolla 3 kertaa ja ns. TURE-ryhmä kaksi kertaa.

Marianne Johnson kertoi 5.4. järjestettävästä seminaarista, jonka aiheena on pohjoismainen rekisteritutkimus. Sovittiin, että ilmoittautumisaikaa pidennetään 1.4. asti, jotta myös TTL ehtii tehdä vielä sisäistä markkinointia.

Arkistolaitoksessa on aloitettu SÄHKE3-normin suunnittelu. SÄHKE3-normilla on tarkoitus ohjata julkishallinnon organisaatioiden alkujaan digitaalisessa muodossa olevien aineistojen, erityisesti rekisterimuotoisten tietokantojen, arkistointia siten, että arkistoidut aineistot olisivat tallennustavaltaan ja kuvailutiedoiltaan tutkimus- ja muuhun käyttöön mahdollisimman hyvin soveltuvia. Arkistolaitoksen kutsusta Irma-Leena ja Marianne osallistuivat SÄHKE3-kokoukseen Arkistolaitoksessa 24.3. Mukana oli myös FSD:n edustaja. Monipuolisissa keskusteluissa yhtenä teemana oli arkistoitujen aineistojen tutkimuskäytön lupamenettelyt ja luovutustavat. Yhteisesti todettiin, että MIDRAS-etäkäyttöpalvelu voisi olla käyttökelpoinen myös tähän tarkoitukseen.

Irma-Leena kertoi Tarja Vainiolan Hilmo-dokumentaatiotyöstä, jossa Tarja on analysoinut Hilmo-luotettavuusartikkeleita ja kirjannut Hilmo-oppaista rekisteriin vuosien aikana tulleet muutokset. Tämä työn tulokset on tarkoitus siirtää jatkossa verkkoon tutkijoiden käytettäväksi.

Tietosuoja-lehdessä 1/2011 ilmestynyt juttu ReTkistä lähetetään pdf-muodossa johtoryhmän jäsenille.

Nostettiin esiin että, toimintakatsauksen mukaan, ReTkin työpanosta käytetään THL:n sisäiseen toimintaan, vaikka ReTkin niukat resurssit pitäisi käyttää yleisemmin rekisteritutkimuksen edellytysten parantamiseen. Keskustelussa tuotiin esille puoltavia näkökulmia näille verrattain vähäisille työpanostuksille (töiden liittyminen rekisteritutkimukseen ja hyöty myös muille rahoittajalaitoksille (esim. Hyvä tutkimus- ja kehittämistapa –ryhmän työt)). Todettiin, että ReTkin työtehtävistä on mahdollista keskustellaan tarkemmin 15.4. pidettävässä ReTkin rahoittajien kokouksessa.

Keskustelua käytiin myös Pekka Myrskylän Tilastokeskuksessa tekemästä selvityksestä syrjäytyneistä nuorista, joka ilmestyi TEM:n sarjassa alkukeväällä. Selvitykseen oli otettu osio suoraan Tarja Heinon ja Mariannen huostassa olevia nuoria käsittelevästä artikkelista. Lähdeviittauksissa oli puutteita varsinkin kuvioissa. Todettiin, että Pekka Myrskylälle olisi hyvä laatia aiheesta kommentti.

7. Vuoden 2011 toimintasuunnitelma (Liite 7: Toimintasuunnitelma 2011)

Irma-Leena esitteli hänen ja Tarja Vainiolan laatimaa toimintasuunnitelmaa.

Päätettiin jättää toimintasuunnitelmasta sivulla 6 olevasta lauseesta ”*ReTkin tietoon on tullut, että rekisteritutkimukselle on vaikeaa saada rahoitusta tietyiltä tahoilta (esimerkiksi Suomen Akatemialta tai Työsuojelurahastolta), koska nämä eivät pidä rekisteritutkimusta tieteellisenä tutkimuksena*” loppuosa pois.

Päätettiin myös muuttaa suunnitellun seminaarin ”*rekisteritietojen hyödyntämistä viranomaisen päätöksenteossa*” otsikkoa seuraavasti: ”*rekisteritietojen hyödyntämistä viranomaisten päätöksentekoa tukevassa tutkimuksessa (ja toiminnan suunnittelussa)*”.

Päätettiin, että sivulla 6 olevasta lauseesta *”ReTki ei onnistunut saamaan edustajaa tilastolain uudistamista valmistelemaan työryhmään, mutta työryhmän toimintaa seurataan käytettävissä olevin keinoin”* jätetään pois ilmaisu *”käytettävissä olevin keinoin”*.

Uuden julkaisujärjestelmän käyttöönoton odottaminen on viivästyttänyt ReTkin verkkosivujen kehittämistä. Tänä vuonna on kuitenkin tarkoitus laajentaa rekisteriluettelon ja –linkityksen kattavuutta. Osa korkeakouluharjoittelijan työpanoksesta käytetään tähän työhön.

Katariina Peltonen kertoi ReTkin suunnitelmista järjestää aineistopainoinen kurssi, joka olisi tarkoitettu varsinkin yhteiskuntatieteilijöille. Tarkoitus on olla yhteydessä Helsingin yliopistoon ja jatkaa kurssin suunnittelua yhdessä FSD:n (ja ehkä Tilastokeskuksen) kanssa. Ajatuksena on, että eri tahojen edustajat luennoisivat omista aineistotyypeistään. TTL:stä ehdotettiin, että ReTki tutustuisi TTL:ssä sisäisenä henkilökoulutuksena pidettyyn tietokantahallintakurssiin.

Ajanpuutteen takia sovittiin, että kokouksessa ei käydä toimintasuunnitelmaa suullisesti läpi loppuun asti. Loppuosaa koskevia kommentteja pyydettiin sähköpostitse.

8. ReTkin arvioinnin jatkotoimet rahoittajalaitoksissa (Liitteet 8.1-8.4: Eri tahojen lausunnot)

Eri laitosten ReTkin arvioinnin pohjalta tekemät lausunnot herättivät keskustelua. Joitakin kommentteja pidettiin yllättävinä. Kokouksessa todettiin, että tässä vaiheessa mikään laitos ei uskalla sitoutua taloudellisesti pitkäksi ajaksi. THL pitää nykyisessä rahoitusmallissa erityisen ongelmallisena sitä, että rahoitusta ei ole jaettu tasan eri rahoittajalaitosten välillä. Työterveyslaitos peräänkuuluttaa kustannustehokkuutta. Keskustelua herätti se, miten ReTkin vaikuttavuutta voidaan mitata. Kuuluuko ReTkin palvelu ensisijaisesti rahoittajalaitoksia ja kaikkia samassa suhteessa? Todettiin, että ReTkin toiminta on yleishyödyllistä toimintaa, jonka rahoitusta pitäisi siirtää jollekin yleishyödyllisiä toimintoja rahoittavalle taholle, kuten ministeriöön. Peräänkuulutettiin rahoittajalaitosten päätöksentekijöiltä vaikutusvaltansa käyttämistä siten, että he yrittävät vaikuttaa uuden rahoitusmallin löytämiseen, mikäli he katsovat ReTkin toiminnan kuuluvan jonnekin muualle.

Kokouksessa keskusteltiin myös etäkäyttöjärjestelmän hallintomalliratkaisujen ja sosiaali- ja terveysalan yhteenliittymien mahdollisista vaikutuksista ReTkin tulevaan toimintaan ja rahoitus pohjaan. Etäkäyttöjärjestelmän rahoituskeskustelu käydään ns. TURE-työryhmässä. Jos etäkäyttöjärjestelmää ryhdytään toteuttamaan kaavailussa muodossaan, ReTkin nykyiset tehtävät toteutuisivat osin rakenteellisesti uudessa palvelussa ja muiltakin osin (tukipalvelut, tiedotus, koulutus) ne olisi järkevintä toteuttaa uuden palvelun osana – toivottavasti suoraan järjestelmän isäntäorganisaation budjettirahoituksen turvin. Todettiin, että ReTkin olemassaolo on kuitenkin tärkeää turvata niin kauan kun uusi palvelu aloittaa ja ReTkin toimintojen toteutuminen sen puitteissa varmistuu. Todettiin, että 15.4. pidettävässä rahoittajalaitosten ReTkin sopimuksen jatkoa käsittelevässä kokouksessa on tärkeää päästä sopimukseen ns. siirtymävaiheen rahoituksen turvaamisesta Siirtymäkaudella rahoitusta voidaan arvioida vuosi kerrallaan, jolloin voidaan ottaa joustavasti huomioon etäkäyttöjärjestelmän toteutuksen eteneminen. Irma-Leena muistutti itsearviointiraportista ja kehotti johtoryhmän jäseniä tutustumaan raporttiin ennen 15.4 kokousta.

6. Etäkäyttöhankkeen tilannekatsaus

Marianne Johnson esitteli MIDRAS-etäkäyttöhankkeen nykytilannetta. Mariannen PP- kalvot toimitetaan pöytäkirjan liitteenä. Esityksen jälkeen syntyneessä keskustelussa tuotiin esille muun muassa se, että olisi hyvä ottaa selvää, linjataanko hallitusohjelmassa OKM:n painopisteet (tutkimusinfrastruktuurit) ja milloin nämä linjaukset tehdään. Lisäksi tuotiin esille, että TIN voisi olla oikea taho etäkäyttöhankkeen eteenpäin viemiseen. Tilastokeskuksen asema ja suhtautuminen järjestelmään herätti kysymyksiä, kuten se on herättänyt projektin aikana aikaisemminkin. Tilastokeskuksen näkemys on vielä paikoin epäselvä.

Sovittiin, että loppuraportti lähetetään johtoryhmälle seuraavalla viikolla.

9. Muut mahdolliset asiat

15.4. pidettävän rahoittajalaitosten kokouksen päätökset vaikuttavat siihen, millaisella aikataululla ReTkin johtoryhmä kokoontuu seuraavan kerran. Sovittiin, että johtoryhmä ilmoittaa 15.4. pidettävän kokouksen jälkeen, milloin seuraavan kokouksen tulisi olla.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 15.55.